

Finansdepartementet
02 oktober 2020
Fi2020/01583/S2

Remissvar på betänkandet Skatt på modet (SOU 2020:20)

Sammanfattande synpunkter:

- ChemSec ställer sig positiva till att betänkandet föreslår att ett brett spektrum av farliga kemikalier ska omfattas av skatten.
- ChemSec tycker att det är lämpligt att använda sig av skatt som styrmedel när andra vägar till reglering av farliga kemikalier är oframkomliga.
- ChemSec är kritiska till att betänkandet inte tydliggör vilka analysmetoder som ska användas för att redovisa förekomsten av farliga kemikalier i kläder och skor.
- ChemSec tycker det är olyckligt att betänkandet inte föreslår möjligheter att få avdrag från skatten om man kan bevisa frånvaro av berörda kemikalier i produktionsledet istället för i slutprodukten.
- ChemSec menar att betänkandet i högre grad borde ha tagit i beaktande de internationella samarbeten och miljömärkningar som existerar för att minska användningen av de farliga kemikalier som omfattas av skatten.

Inledningsvis vill ChemSec tacka för möjligheten att lämna remissvar på betänkandet *Skatt på modet – för att få bort skadliga kemikalier* (SOU 2020:20).

ChemSec är en icke vinstdrivande miljöorganisation som under de senaste 18 åren har arbetat framgångsrikt tillsammans med företag, investerare och lagstiftare för att minska förekomsten av farliga kemikalier. I huvudsak bedrivs arbetet internationellt. Bland annat utvecklar ChemSec en rad olika verktyg som används för att minska användningen av farliga kemikalier.

Det är i huvudsak REACH-förordningen som reglerar förekomsten av farliga kemikalier i produkter på den svenska och europeiska marknaden. Inom ramen för REACH-förordningen har varje europeiskt medlemsland, däribland Sverige, möjlighet att verka för förbud eller begränsningar av farliga kemikalier. ChemSec är av uppfattningen att Sverige måste arbeta mer offensivt inom ramen för REACH-förordningen.

Att införa nya skatter är en nationell befogenhet, och det är ett styrmedel som Sverige kan använda sig av för att gå i bräschen och verka för en mer genomgripande förändring på marknaden än i resten av EU. ChemSec tycker att det är positivt att Sverige har som ambition att ta på sig ledartröjan och anser att det är bra att använda sig av skatt som styrmedel när vägen för en reglering, genom EU och REACH-förordningen, är oframkomlig. Det avgörande är att reformen är effektiv i sin föresats, att minska användningen av farliga kemikalier.

ChemSec tycker att det är olyckligt att betänkandet inte tydligare definierar vilka analysmetoder som företagen förväntas använda sig av för att verifiera frånvaron av berörda kemikalier i de beskattade produkterna. Utredaren för ett resonemang om att gemensamma normer och standarder efter hand kommer att etableras, men det är inte någon tröst för företagen i ett inledande skede. Det vore önskvärt om företagen redan från början visste vilka krav som ställdes på dem.

ChemSec tycker även att det vore bra om större fokus skulle läggas vid företagens nuvarande arbete med att minska förekomsten av farliga kemikalier. Betänkandet redogör mycket riktigt för olika miljömärkningar och internationella samarbeten som finns tillgängliga för de företag som berörs av skatten, men det föreslår inga incitament för företagen att ansluta sig till dessa.

En del av de företag som arbetar med att begränsa förekomsten av farliga kemikalier i sina produkter fokuserar i dag på tillverkningsprocessen. Detta innebär att kontroller av kemiskt innehåll inte nödvändigtvis görs på slutprodukten, utan tidigare i tillverkningsprocessen. ChemSec är av åsikten att ett företag borde ges möjlighet till skatteavdrag om det kan styrka att de berörda kemikalierna är helt frånvarande från deras tillverkningsprocess.

Avslutningsvis uppskattar ChemSec ansatsen att betänkandet inkluderar ett brett spektrum av farliga kemikalier, och att de annex i vilka de dokumenteras återkommande ska uppdateras.

Sammanfattningsvis tycker ChemSec att betänkandet är välskrivet men att det saknas viktiga delar för att skatten effektivt ska kunna uppfylla sitt syfte. Med ändringar i linje med de synpunkter som framförs här tillstyrker därför ChemSec betänkandet.

Anne-Sofie Bäckar
Verksamhetschef, ChemSec

Henrik Edin
Politisk rådgivare, ChemSec